

PROFEETTA ELIA SARPATISSA

1. Kertomuksen taustatietoja

Israelin kuninkaana oli nyt Ahab, pohjoisen valtakunnan seitsemäs kuningas (n. 874-853 eKr.), Omrin poika ja seuraaja. ”Ahab, Omrin poika, tuli Israelin kuninkaaksi Aasan, Juudan kuninkaan, kolmantenakymmenentenä kahdeksantena hallitusvuotena; sitten Ahab hallitsi Israelia Samariassa kaksikymmentä kaksi vuotta. Mutta Ahab teki sitä, mikä on paha Herran silmissä, enemmän kuin kaikki hänen edeltäjänsä. Ei ollut siinä kylliksi, että hän vaelsi Jerobeamin synneissä, vaan hän otti myös vaimokseen Iisebelin, siidonilaisten kuninkaan Etbaalin tyttären, ja rupesi palvelemaan Baalia ja kumartamaan sitä. Ahab pystytti alttarin Baalille Baalin temppeliin, jonka hän oli rakentanut Samariaan. Ahab teki myös aseran. Ahab teki vielä paljon muuta ja vihoitti Herraa, Israelin Jumalaa, enemmän kuin kukaan niistä Israelin kuninkaista, jotka olivat olleet ennen häntä.” 1 Kun. 16:29–33.

Ahabin vaimo, Iisebel, naapurimaan, Tyyron ja Siidonin kuninkaan, Etbaalin, tytär, joka toi maahan foinikialaisen epäjumalanpalvonnan. 450 Baalin ja 400 Aseran profeetta sai aterioida hänen pöydässään. Iisebel tapatti Jumalan profeettoja ja etsi profeetta Eliaakin surmataksaan hänet (1 Kun. 19:12.).

a) Kertomuksen tapahtumapaikka

Israelin valtiossa = maan pohjoisosassa

Ensin Keritin purolle, Jordan virran itäpuolella, sitten Sarpatisa, joka oli kaupunki Foinikiassa, Tyyron ja Siidonin välillä.

b) Ajallinen yhteys muihin kertomuksiin

Valtakunta oli jakautunut kahtia. Siitä oli kulunut nyt n. 60 vuotta.

c) Kertomuksessa esiintyvät henkilöt

✚ Elia, profeetta, joka toimi Israelissa kuningas Ahabin aikana

✚ Leskivaimo Sarpatisa ja hänen poikansa. Kummankaan nimeä ei mainita, eikä pojan ikääkään. Vaimon aviomies oli kuollut, joten vaimolla ja hänen perheellään ei ollut elättäjää.

d) Vieraat termit

Kaltainen = pieni leipä eli leipänen

Leski on henkilö, jonka aviopuoliso on kuollut.

2. Itse kertomus Raamatusta

1 Kun. 17:1-24

Jumala koetteli Israelin maata kuivuudella

Tisbeläinen Elia, eräs Gileadiin asettuneita siirtolaisia, sanoi Ahabelle: "Niin totta kuin Herra, Israelin Jumala, elää, jonka edessä minä seison: näinä vuosina ei tule kastetta eikä sadetta muutoin kuin minun sanani kautta."

Kaarneet elättivät profeetta Eliaa Keritin purolle

Elialle tuli tämä Herran sana: "Mene pois täältä ja käänny itään päin ja kätkeydy Keritin purolle, joka on Jordanin itäpuolella. Sinä saat juoda purosta, ja minä olen käsenyt kaarneiden elättää sinua siellä." Niin Elia meni ja teki Herran sanan mukaan. Hän meni ja asettui Keritin purolle, joka on Jordanin itäpuolella. Kaarneet (korvit) toivat hänelle leipää ja lihaa aamuin sekä leipää ja lihaa illoin, ja hän joi purosta.

Elia menee Sarpatiin

Mutta jonkun ajan kuluttua puro kuivui, koska siinä maassa ei ollut satanut. Elialle tuli tämä Herran sana: "Nouse ja mene Sarpatiin, joka on Siidonin aluetta, ja asetu sinne. Katso, minä olen käsenyt leskivaimon elättää sinua siellä."

Niin Elia nousi ja meni Sarpatiin. Kun hän tuli kaupungin portille, niin siellä oli leskivaimo keräilemässä puita. Elia huusi tälle ja sanoi: "Tuo minulle vähän vettä astiassa juodakseni." Kun Elia meni hakemaan, huusi hän vaimolle ja sanoi: "Tuo minulle myös palanen leipää kädessäsi." Mutta vaimo vastasi: "Niin totta kuin Herra, sinun Jumalasi, elää, minulla ei ole leipäkakkuakaan, vaan ainoastaan kourallinen jauhoja ruukussa ja vähän öljyä astiassa. Kerättyäni pari puuta minä menen leipomaan itselleni ja pojalleni, syödäksemme ja sitten kuollaksemme." Niin Elia sanoi hänelle: "Älä pelkää; mene ja tee, niin kuin olet sanonut. Mutta leivo minulle ensin pieni kaltiainen ja tuo se minulle. Leivo sitten itsellesi ja pojallesi. Sillä näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Jauhot eivät loppu ruukusta, eikä öljyä ole puuttuva astiasta siihen päivään asti, jona Herra antaa sateen maan päälle."

Niin vaimo meni ja teki, niin kuin Elia oli sanonut. Hänellä sekä myös Elialla ja vaimon perheellä oli syötävää pitkäksi aikaa. Jauhot eivät loppuneet

ruukusta, eikä öljyä puuttunut astiasta, sen Herran sanan mukaan, jonka hän oli Elian kautta puhunut.

Elia herättää leskivaimon kuolleen pojan

Sen jälkeen vaimon, talon emännän, poika sairastui; ja pojan tauti kävi hyvin kovaksi, niin ettei hänessä enää ollut henkeä. Silloin vaimo sanoi Elialle: "Mitä minulla on tekemistä sinun kanssasi, Jumalan mies? Sinä olet tullut minun luokseni saattamaan minun pahat tekoni muistoon ja tuottamaan kuoleman minun pojalleni." Mutta Elia sanoi vaimolle: "Anna poikasi minulle." Elia otti tämän hänen sylistään ja vei hänet yliskammioon, jossa asui, ja pani hänet vuoteellensa. Elia huusi Herraa ja sanoi: "Herra, minun Jumalani, oletko tehnyt niin pahoin tätä leskeä kohtaan, jonka vieraana minä olen, että olet surmannut hänen poikansa?" Sitten hän ojentautui pojan yli kolme kertaa, huusi Herraa ja sanoi: "Herra, minun Jumalani, anna tämän pojan sielun tulla häneen takaisin." Herra kuuli Eliaa, ja pojan sielu tuli häneen takaisin, ja poika virkosi henkiin. Elia otti pojan ja toi hänet yliskammioista alas huoneeseen ja antoi hänet hänen äidillensä. Elia sanoi: "Katso, poikasi elää." Niin vaimo sanoi Elialle: "Nyt minä tiedän, että sinä olet Jumalan mies ja että Herran sana sinun suussasi on tosi."

3. Kertomuksen keskeinen opetus

Jumala piti ihmeellisesti huolen Eliasta kuivuuden ja nälänhädän aikana. Kuivuutta kesti 3 vuotta. Ensi viikolla kuulemme, minkä tähden Jumala antoi kuivuuden koetella Israelia.

Jumala on elämän ja kuoleman Herra. Jo Aabraham uskoi uhratessaan Iisakia, että Jumala on voimallinen kuolleistakin herättämään.

Ihmisen sielu on kuolematon. Se erkanee ruumiista kuolemassa: ""Herra, minun Jumalani, anna tämän pojan sielun tulla häneen takaisin." Herra kuuli Eliaa, ja pojan sielu tuli häneen takaisin, ja poika virkosi henkiin."

4. Muita vastaavia kertomuksia Raamatussa

Raamatussa on kerrottu muutamia kertomuksia, joissa kuollut virkoo eloon. Tämä lienee ensimmäinen niistä. Pian kuulemme, kuinka profeetta Elisa herätti suunemilaisen naisen pojan. Uudessa Testamentissa kerrotaan, kuinka Jeesus herätti lesken pojan Nainissa UT1_16, Jairuksen tyttären UT1_20 ja Lasaruksen UT1_33. Myös nuorukainen, Eutykus, virkosi eloon apostoli Paavalin aikana ja Jumala herätti Tabitan apostoli Pietarin kautta APT_9. (Apt. 9:40–41)

19.4.2015

5. Opeteltava Raamatun lause

"Antakaa, niin teille annetaan. Hyvä mitta, sullottu, pudistettu ja kukkurainen, annetaan teidän helmaan; sillä millä mitalla te mittaatte, sillä mitataan teille takaisin." Luuk. 6:38.

6. Lauluehdotus VK 352 (UVK 366)

Oi Jumala sä huolen meistä kannat.
Tarpeemme kaikki armostasi annat.
Suo, että aina sinuun luotamme.
Sun hyvyyteesi, Isä, turvaamme.

Sanat Pentti J. Ignatius 1761-1827, sävel L. Bourgeois 1542

Sävel sama kuin virressä 478 (UVK 491) Oi Jumala et hylkää pientä lasta

7. Tehtäviä / kysymyksiä

8. Muuta huomioon otettavaa

Juudan ja Israelin kuninkaita hallitsijavuosineen.

Juudan kuninkaita			Israelin kuninkaita		
1. Saul	40				
2. Daavid	40				
3. Salomo	40				
4. Rehabeam Salomon poika	17		1. Jerobeam	22	
5. Abia ed. poika	3	1 Kun. 15: 1 – 3.			
6. Aasa ed. poika	41	1 Kun. 15: 8 – 12.	2. Nadab ed. poika	2	1 Kun. 15: 25.
			3. Baesa	24	1 Kun. 15: 33 – 34.
			4. Eela ed. poika	2	1 Kun. 16: 8
			5. Simri ed. palvelija	7 pv	1 Kun. 16: 10 - 12
			6. Omri Israelin sotapäällikkö	12	1 Kun. 16: 16, 23 - 25
			7. Ahab ed. poika	22	1 Kun. 16: 28 -
7. Joosafat ed. poika	25	2 Aik. 17: 1	8. Ahasja ed poika	2	1 Kun. 22: 52
8. Jooram ed. poika	8	1 Kun. 22: 51.	9. Jooram Ahabin ja Iisebelin poika	12	2 Kun. 3: 1

